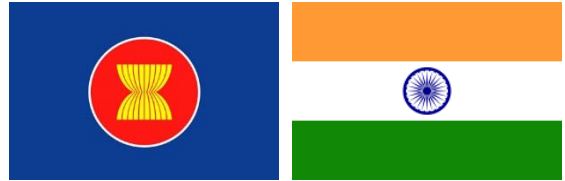

ความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-อินเดีย (ASEAN – INDIA Free Trade Agreement: AIFTA)

➤ ความเป็นมา

ผู้นำอาเซียน-อินเดีย ได้ร่วมลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการจัดทำ FTA อาเซียน-อินเดีย (Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation

between ASEAN and India) เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2546 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเจรจาเขตการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย เริ่มเจรจาความตกลงการค้าสินค้าเมื่อเดือนมีนาคม 2547 และเจรจาอย่างเป็นทางการรวมทั้งสิ้น 21 ครั้ง จึงสามารถจัดทำความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเสรีทั้งสิ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2551 สำหรับประเทศไทย ความตกลงดังกล่าว เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2553

➤ กรอบการเจรจา

- ครอบคลุมการค้าสินค้า บริการ การลงทุน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ กลไกการระงับข้อพิพาท และให้ความยืดหยุ่นแก่ประเทศสมาชิก 4 ประเทศ คือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม

- การเปิดเสรีการค้า ผู้นำได้ตั้งเป้าหมายให้เจรจาแล้วเสร็จภายในเดือน กรกฎาคม 2550 แต่ได้เสร็จสิ้นการจัดทำความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2551 โดยลดสินค้าส่วนใหญ่เป็นศูนย์ ภายในปี 2554 และเข้าสู่สุดท้ายในปี 2558

- การเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุน ให้เจรจาหลังข้อตกลงการค้าสินค้า โดยให้มีการเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุนรายสาขา

➤ กลไกการดำเนินการ

- การตั้ง ASEAN Trade Negotiating Group (TNG) เป็นเวทีประชุมหารือระหว่างสมาชิกอาเซียนและจัดตั้งคณะเจรจาการค้าอาเซียน-อินเดีย โดยมีมาเลเซียเป็นประธานฝ่ายอาเซียน

- การตั้งคณะทำงานด้านการค้าบริการ (Working Group on Trade in Services: WGS) และคณะทำงานด้านการลงทุน (Working Group on Trade in Investment: WGI) ทำหน้าที่เจรจาเฉพาะด้าน

➤ การลดและการยกเลิกภาษีภายใต้ FTA อาเซียน-อินเดีย

อาเซียนและอินเดียใช้วิธีการทยอยลดภาษีศุลกากร แบบค่อยเป็นค่อยไปจากฐานอัตราภาษีทั่วไป ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2550 โดยใช้ระยะเวลาต่างกันในการลด/ยกเลิกภาษี โดยแบ่งเป็นสมาชิก 3 กลุ่ม คือ **กลุ่มที่ 1:** อาเซียนเดิม 5 ประเทศ (ยกเว้นฟิลิปปินส์) กับอินเดีย **กลุ่มที่ 2:** ฟิลิปปินส์ กับอินเดีย และ **กลุ่มที่ 3:** กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม โดยประเทศสมาชิกกลุ่มที่ 3 จะได้รับความยืดหยุ่นให้ลดภาษี ช้ากว่ากลุ่มที่ 1 เป็นระยะเวลาห้าปีส่วนอินเดียกับฟิลิปปินส์ จะลดภาษีให้เช่นกันช้ากว่าที่อินเดียลดภาษีให้ประเทศสมาชิกอื่นอย่างน้อยเป็นเวลาสามปี

ระยะเวลาการยกเลิกภาษี (ภาษี 0%)	ประเทศคู่เจรจา
31 ธันวาคม 2556 (70% ของรายการสินค้า) 31 ธันวาคม 2559 (80% ของรายการสินค้า)	กลุ่ม 1: อินเดีย ไทย บรูไน มาเลเซีย อินโดนีเซีย และ สิงคโปร์
31 ธันวาคม 2562	กลุ่ม 2: อินเดีย และฟิลิปปินส์
31 ธันวาคม 2564	กลุ่ม 3: กัมพูชา พม่า ลาว และเวียดนาม

สำหรับการตกลงว่าด้วยการค้าสินค้านั้นได้มีการเจรจาภาษี โดยมีการจัดกลุ่มสินค้าไว้ ดังนี้

1. Normal Track (NT) จะเป็นการลดภาษีสินค้านำเข้าทั้งสิ้น 80% ของพิกัดศุลกากร 6 หลักและมีมูลค่าอย่างน้อยมากกว่า 75% ของมูลค่านำเข้า โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- NT1 ลดภาษีเหลือ 0% ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 7,775 รายการ (ประมาณ 63.9% ของพิกัดศุลกากร)

- NT2 ลดภาษี 0% ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2558 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,252 รายการ (ประมาณ 10.3% ของพิกัดศุลกากร)

2. Sensitive List (SL) มีจำนวน 1,805 รายการ (ประมาณ 14.8% ของพิกัดศุลกากร) โดยจัดแบ่งเป็น ST1 จะลดภาษีเหลือ 0% ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ ST2 สำหรับสินค้าบางรายการ ซึ่งจะลดภาษีเหลือ 0% ภายในปี 2561

3. Highly Sensitive List (HSL) กำหนดให้ไม่เกินกว่ามูลค่านำเข้าที่ HSL ของอินเดียมีผลกระทบรายประเทศ และจะลดภาษีเหลือ 0% ในระยะเวลา 10 ปี ทั้งนี้ อินเดียจะลดภาษี HSL จำนวน 40 รายการ โดยทั้งนี้ การลดภาษีระหว่างอินเดียกับฟิลิปปินส์จะใช้เวลานานกว่าการลดภาษีระหว่างอาเซียน 5 (บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย) เป็นเวลา 3 ปี สำหรับกลุ่มประเทศ CLMV ได้รับการผ่อนผันระยะเวลาลดภาษีนานขึ้นเป็น 5 ปี

4. Exclusive List (EL) มีจำนวนไม่เกิน 1,297 รายการ (ประมาณ 14.8% ของพิกัดศุลกากร) โดยจะทบทวนรายการสินค้าในกลุ่มนี้ทุกปี เพื่อปรับปรุงระดับการเปิดตลาดภายใต้ความตกลงนี้

➤ สถานะล่าสุด

เมื่อวันที่ 1-2 กรกฎาคม 2562 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะทำงานอาเซียน-อินเดีย ด้านการเกษตรและป่าไม้ ครั้งที่ 6 (The ASEAN-India Working Group on Agriculture and Forestry หรือ AIWGAF) ณ โรงแรมอมารี วอเตอร์เกท กรุงเทพฯ ในการประชุมคณะทำงานอาเซียน-อินเดีย ด้านการเกษตรและป่าไม้ โดยประธานร่วมในที่ประชุม ได้แก่ ฝ่ายอินเดีย และเวียดนามได้ประชุมเพื่อรับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนการดำเนินการระยะกลาง ปี 2559-2563 ด้านความมั่นคงทางอาหาร ความร่วมมือด้านเกษตรในสาขาต่างๆ

เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2562 ทางอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เปิดเผยถึงผลการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจอาเซียน-อินเดีย ครั้งที่ 31 ที่ทางประเทศไทยและปลัดกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมของอินเดียเป็นประธานร่วม ทางที่ประชุมได้เร่งรัดให้สมาชิกอาเซียนให้สัตยาบันความตกลงการลงทุนอาเซียน-อินเดียให้ครบทุกประเทศในปี ซึ่งก่อนหน้านี้ทางอาเซียนและอินเดียได้ให้สัตยาบันความตกลงการค้าบริการภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - อินเดีย ครบแล้ว ทางที่ประชุมยังเห็นถึงความสำคัญของอินเดียในฐานะคู่ค้าอันดับ 6 ของอาเซียน และอาเซียนในฐานะคู่ค้าอันดับ 3 ของอินเดีย จึงควรขยายการค้าระหว่างกันให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าการค้า 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2565

นอกจากนี้ทางที่ประชุมยังได้หารือความเป็นไปได้ที่จะทบทวนปรับปรุงความตกลงการค้าสินค้าภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2553 เพื่อเปิดเสรีเพิ่มเติมระหว่างกัน และจะนำเสนอในที่ประชุมระดับรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-อินเดีย ครั้งที่ 16 ที่จะจัดขึ้นในเดือนกันยายน 2562 ต่อไป

ล่าสุดเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2562 ในงานประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-อินเดีย ทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของอินเดีย ได้เป็นประธานร่วมการประชุมรัฐมนตรีอาเซียน-อินเดีย ในช่วงการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 52 การประชุมมีวัตถุประสงค์เพื่อกระชับความร่วมมือระหว่างอาเซียน-อินเดียในทุกมิติและรับทราบความจำเป็นที่จะจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียน-อินเดียใหม่ในปีหน้า หลังจากดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน พ.ศ. 2559-2563 ที่ประชุมรับทราบความสอดคล้องระหว่างมุมมองของอาเซียนและมุมมองของอินเดียต่ออินโด-แปซิฟิก รวมทั้งการเพิ่มพูนการค้าการลงทุนระหว่างอาเซียนและอินเดีย ทั้งสองฝ่ายได้หารือเกี่ยวกับประเด็นในภูมิภาค อาทิ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการพัฒนาให้แก่รัฐยะไข่ และสถานการณ์ในทะเลจีนใต้ ที่ประชุมได้สนับสนุนการขยายความเชื่อมโยงทางบกและอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผ่านโครงการถนนสามฝ่ายอินเดีย-เมียนมา-ไทย โครงการ Kaladan Multi-Modal Transit Transport Project และภาคการบิน สำหรับความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership : RCEP) และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนของอาเซียนและอินเดีย การเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง ตลอดจนความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ทั้งสองฝ่ายยืนยันความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน-อินเดียให้ก้าวหน้า และสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัจจุบันไทยเป็นประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-อินเดีย

- ที่มา:
1. กรมเจรจาการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
 2. กองเศรษฐกิจ กรมอาเซียน
 3. <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/partnership-20180827-160709-495497.pdf>
 4. https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_1586954
 5. <https://www.asean2019.go.th/th/news/asean-india-ministerial-meeting-2/>
 6. <http://ebook.dft.go.th/wp-content>
 7. http://www.aseanhai.net/ewt_news.php?nid=3449&filename=index
- ปรับปรุงวันที่ 10 กันยายน 2562